

Konwent Marszałków Województw RP Mazowsze 2018

*Projekt przygotowany
przez województwo mazowieckie
druk nr 24_III wersja 1*

STANOWISKO NR

KONWENTU MARSZAŁKÓW WOJEWÓDZTW RP

z dnia 12 grudnia 2018 roku

w sprawie niedofinansowania oraz niedoborów kadrowych i braków w zasobach łóżkowych w opiece psychiatrycznej dzieci i młodzieży

Konwent Marszałków Województw RP wyraża głębokie zaniepokojenie dramatyczną sytuacją dotyczącą braków kadrowych w ochronie zdrowia, zwłaszcza w opiece psychiatrycznej dzieci i młodzieży.

Trudna sytuacja kadrowa spowodowana jest brakiem specjalistów na rynku pracy, coraz wyższymi wymaganiami płacowymi personelu medycznego oraz niedoszacowaniem wyceny świadczeń psychiatrycznych dla dzieci i młodzieży.

Zapotrzebowanie na konsultacje psychiatrów dzieci i młodzieży oraz inne świadczenia z zakresu psychiatrii dzieci i młodzieży stale rośnie, ponieważ wzrasta rozpowszechnienie zaburzeń psychicznych w tych grupach oraz obniża się wiek zachorowania. Około 20% populacji dziecięcej ma zaburzenia emocjonalne lub zaburzenia zachowania, które spełniają kryteria diagnozy psychiatrycznej, a co najmniej 6% wymaga systematycznej opieki specjalistycznej.

Psychiatria dzieci i młodzieży jest dziedziną, w której występuje znaczna sezonowość dotycząca ostrych stanów związanych z próbami samobójczymi, zaburzeniami depresyjnymi i psychotycznymi. W miesiącach od czerwca do września spada wyraźnie liczba zgłaszających się pacjentów natomiast od stycznia do maja i od października do grudnia dostępność do świadczeń zmienia się w sposób dramatyczny. Wpływa to na zafalszowanie obrazu rzeczywistych potrzeb i dostępności do świadczeń. Małoletni pacjenci hospitalizowani są na „dostawkach” na korytarzu oddziału szpitalnego, a także zdarzają się przypadki hospitalizowania pacjentów poniżej 18 roku życia w oddziałach dla dorosłych.

Sprostanie tym problemom wymaga zwiększenia dostępności do świadczeń, a w tym celu niezbędne jest poszerzenie istniejącej bazy łóżkowej oraz zatrudnienie dodatkowej kadry lekarskiej, której brakuje na rynku pracy. Niewystarczające nakłady na psychiatrię oraz zaniżony poziom finansowania świadczeń opieki zdrowotnej w zakresach obejmujących psychiatrię dzieci i młodzieży sprawia, że dziedzina ta stała się mało popularna wśród lekarzy oraz innych specjalistów niezbędnych w procesie terapeutycznym. Nierzadko zdarzają się sytuacje, w których brak jest zainteresowania ogłoszeniami o pracę zamieszczanymi przez podmiot leczniczy lub potencjalni kandydaci stawiają wysokie wymagania finansowe, którym podmiot udzielający świadczeń finansowanych przez Narodowy Fundusz Zdrowia nie jest w stanie sprostać. Specjalizacja w dziedzinie psychiatrii dzieci i młodzieży, również realizowana w trybie rezydentur, nie cieszy się zainteresowaniem lekarzy.

Na brak specjalistów w tej dziedzinie wpływa również obciążenie odpowiedzialnością psychiatrów dziecięcych za życie nieletnich pacjentów z ryzykiem samobójczym, konieczność rozwiązywania trudnych spraw prawnych oraz praca z dysfunkcyjnymi rodzinami. Powyższe czynniki powodują zespół wypalenia u lekarzy, frustracje i odchodzenie do pracy ambulatoryjnej w sektorze prywatnym.

Konwent Marszałków Województw RP Mazowsze 2018

Ponadto specyfika leczenia dzieci i młodzieży wymaga zaangażowania licznego zespołu terapeutycznego, w tym psychoterapeutów, pielęgniarek, pedagogów oraz opiekunów czuwających nad czasem wolnym pacjentów. Stanowi to istotny element pobytu w szpitalu o profilu psychiatrycznym lub leczącym uzależnienia, gdyż wielu pacjentów stwarza problemy wychowawcze.

Bardzo ważnym elementem leczenia jest edukacja szkolna wymagająca odpowiedniego zaplecza i wyposażenia oraz terapia zajęciowa, do realizacji której niezbędne są ulegające zużyciu materiały plastyczne, zabawki, gry, a także sprzęt radiowo-telewizyjny i komputerowy. Wycena świadczeń finansowanych przez Narodowy Fundusz Zdrowia nie uwzględnia zakupu wymienionych elementów, podobnie jak kosztów wymiany sprzętu oraz niezbędnych remontów będących następstwem zniszczeń dokonanych przez samych pacjentów.

Przewaga kosztów związanych z udzielaniem świadczeń opieki zdrowotnej nad uzyskiwanymi z tego tytułu przychodami uniemożliwia osiągnięcie stabilizacji finansowej niezbędnej dla wykonywania profesjonalnych usług, jakimi są świadczenia zdrowotne. Niedofinansowanie psychiatrii dzieci i młodzieży sprawia, że dostępność do świadczeń zarówno stacjonarnych, ambulatoryjnych jak i środowiskowych nie ulega znaczącej poprawie, a stosowane rozwiązania mają charakter doraźnego ratowania zaostających się problemów oddziałów stacjonarnych.

Należy podkreślić, że wzmacnianie i przywracanie zdrowia psychicznego dzieci i młodzieży zaangażowane są poza sektorem ochrony zdrowia także szkoły, poradnie psychologiczno-pedagogiczne, system wsparcia rodziny, ośrodki pomocy społecznej, pracownicy socjalni, sądy rodzinne i służba kuratorska. Koordynacja działań ww. podmiotów jest niezbędna dla zapewnienia właściwej opieki nad dziećmi i młodzieżą z zaburzeniami zdrowia psychicznego.

Wobec powyższego Konwent Marszałków Województw RP apeluje o:

- **zwiększenie nakładów na leczenie psychiatryczne, do poziomu pozwalającego na zapewnienie odpowiedniej liczby ośrodków stacjonarnych i ambulatoryjnych sprawujących opiekę nad dziećmi i młodzieżą z zaburzeniami zdrowia psychicznego oraz rozwój wsparcia środowiskowego,**
- **niezwłoczne podjęcie działań mających na celu dokonanie realnej wyceny świadczeń dla dzieci i młodzieży w rodzaju opieka psychiatryczna i leczenie uzależnień,**
- **wprowadzenie systemowych zachęt dla lekarzy, aby wybierali specjalizację z psychiatrii dzieci i młodzieży,**
- **stworzenie formalnych ram koordynacji i współdziałania instytucji kluczowych dla zapewnienia opieki dzieciom i młodzieży w zakresie wzmacniania i przywracania zdrowia psychicznego,**

a także proponuje:

- **rozszerzenie załącznika nr 6 wykazu specjalizacji, w których można uzyskać tytuł specjalisty w danej dziedzinie medycyny po zrealizowaniu programu specjalizacji właściwego dla lekarza posiadającego odpowiednią specjalizację I lub II stopnia lub tytuł specjalisty w odpowiedniej dziedzinie medycyny albo zrealizowany i zaliczony odpowiedni moduł podstawowy, rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 2 stycznia 2013 r. w sprawie specjalizacji lekarzy i lekarzy dentyistów (Dz. U. z 2013 r., poz. 26), o specjalizacje z pediatrii, neurologii i tym samym włączenie do specjalizacji lekarskich, które pozwalają na uzyskanie specjalizacji z psychiatrii dzieci i młodzieży w skróconym terminie.**

**Konwent Marszałków Województw RP
Mazowsze 2018**

Stanowisko kieruje się do:

1. Pana Andrzeja Jacyny – Prezesa Narodowego Funduszu Zdrowia;
2. Pana Łukasza Szumowskiego – Ministra Zdrowia;
3. Pani Elżbiety Rafalskiej – Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej;
4. Pani Anny Zalewskiej – Ministra Edukacji Narodowej.